

การปลูกฝังจิตสำนึกให้กับนักศึกษา ด้วยการอ่านและการเขียนบันทึกประเด็นเกี่ยวกับจริยธรรม

สุชาติ หินมะลิ^{*}

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการปลูกฝังจิตสำนึกให้กับนักศึกษาด้วยการอ่านประเด็นจริยธรรมและการเขียนสมุดบันทึกประจำวัน (journal) กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ชั้นปีที่ 3 – 4 ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชา 001311 (การอ่านและการเขียน 1) ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 นักศึกษาจำนวน 45 คนแบ่งเป็นกลุ่มศึกษาจำนวน 22 คน และกลุ่มควบคุมจำนวน 23 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลประกอบด้วยแบบสอบถามวัดก่อนและหลังเกี่ยวกับการมีจิตสำนึก การสัมภาษณ์กลุ่ม และบทอ่านภาษาอังกฤษเกี่ยวกับจิตสำนึกจำนวน 9 บทอ่าน นักศึกษากลุ่มศึกษาจะได้รับการปลูกฝังจิตสำนึกด้วยการอ่านบทอ่านภาษาอังกฤษเกี่ยวกับจิตสำนึก 9 ประเด็น แล้วจึงเขียนแสดงความรู้สึกและทัศนคติลงใน journal เพื่อส่งให้กับผู้ทำวิจัยทุก ๆ 2 สัปดาห์จำนวน 9 ครั้ง ตามที่ระบุในตารางการเรียนการสอนรายวิชา 001311 ในขณะที่นักศึกษากลุ่มควบคุมจะต้องอ่านตัวอย่างงานเขียนประเภทต่าง ๆ การวิเคราะห์เชิงสถิติประกอบด้วยระดับค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ ร้อยละ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ t-test พบว่าหลังการทดลอง ระดับค่าเฉลี่ยการมีจิตสำนึกของนักศึกษากลุ่มศึกษามีระดับที่สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนี้ หลังการทดลองคะแนนการมีจิตสำนึกของกลุ่มควบคุมไม่มีความแตกต่างจากคะแนนก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ อย่างไรก็ตามคะแนนการมีจิตสำนึกของนักศึกษากลุ่มศึกษาและกลุ่มควบคุมไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในส่วนที่เกี่ยวกับ การปลูกฝังจิตสำนึกให้กับนักศึกษาด้วยการเขียน journal นักศึกษากลุ่มศึกษาได้เขียนแสดงความรู้สึกและทัศนคติเกี่ยวกับบทอ่านจิตสำนึกทุกครั้งที่ต้องส่ง journal ขณะที่นักศึกษากลุ่มควบคุมไม่ได้เขียนแสดงความรู้สึกและทัศนคติเกี่ยวกับจิตสำนึกใน journal ประการสุดท้าย สำหรับการสัมภาษณ์กลุ่ม นักศึกษากลุ่มศึกษาสามารถระบุประเด็นจิตสำนึกได้อย่างชัดเจน เป็นรูปธรรมและยอมรับว่าการเขียน journal เป็นวิธีการหนึ่งที่จะช่วยปลูกฝังจิตสำนึกให้กับนักศึกษาได้

คำสำคัญ: การปลูกฝังจิตสำนึก, จริยธรรม, การเขียนบันทึก

Instilling Public Consciousness in Students through Reading Ethical Issues and Journal Writing

Suchart Hinmali^{*}

Abstract

This research was conducted to investigate the instilling of public consciousness in students through reading ethical issues and journal writing. The subjects were third and fourth-year Chiang Mai University students studying English 001311 (Reading and Writing 1) in the second semester of the academic year 2011. The 45 participants from two sections were divided into a study group (n = 22) and a control group (n = 23). The data collection instruments included pre and post questionnaires, group interviews and nine readings on public consciousness. Students in the study group were provided with nine adapted English readings on public consciousness, and were assigned to read, and write English journals to express feelings and views in response to the readings as well as submit their journal entry to the researcher every other week for a total of nine entries as mentioned in the course schedule. On the other hand, students in the control group were assigned to read common types of sample paragraph writing. The statistical measurements included the means, the standard deviations and the percentages. Hypothesis testing was conducted using the t-test analysis. The results showed that after the treatment, there was a significant increase in the mean level of public consciousness in the study group at $p < .01$ as hypothesized. In addition, there was no significant difference between the pre and post-test questionnaire scores in the level of public consciousness scores in the control group. However, based on the post-test questionnaire scores, there was no significant difference, after the treatment, in the level of public consciousness between the study and the control group. In terms of instilling public consciousness in students through writing journals, students in the study group made entries, expressed feelings and views in response to the readings on public consciousness for every journal submission while students in the control group did not write specifically on public consciousness in their journal entries. Finally, in regard to group interviews, members of the study group mentioned concrete aspects of public consciousness and agreed that journal writing is a means to instill public consciousness in students.

Keywords: Instilling public consciousness, Ethics, Journal writing

^{*} Lecturer, Faculty of Humanities, Chiang Mai University, Tel. 053-122-556, E-mail: kanair_4@hotmail.com

1. บทนำ

ในยุคสมัยโลกาภิวัตน์ สังคมไทยเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรุนแรงและรวดเร็ว ด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของคนในสังคมไทย เศรษฐกิจเสรีนิยมเป็นปัจจัยให้เกิดสังคมบริโภคนิยม ทำให้มีการแข่งขัน เอาจริงเอาจังให้ความสำคัญด้านวัตถุ มากกว่าด้านคุณธรรม และจริยธรรม

การผลิตบัณฑิตให้มีจิตสาธารณะจึงเป็นภารกิจเร่งด่วนและสำคัญของมหาวิทยาลัยเพราะการผลิตนักศึกษาเพื่อออกไปเป็นบัณฑิต ก็เป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาทุนมนุษย์ (Human Capital) เนื่องจากนักศึกษามีความสำคัญเป็นมันสมองของชาติจะต้องรับผิดชอบต่อการพัฒนาประเทศในอนาคต ด้วยเหตุนี้ การพัฒนาทุนมนุษย์จึงจำเป็นต้องอาศัยค่านิยมเรื่องจิตสำนึกสาธารณะซึ่งทำให้คนในสังคมเอาใจใส่ ห่วงใยต่อกัน แบ่งปันข้อมูลความรู้ ทำให้สังคมก้าวหน้ายิ่งขึ้น ดังที่ ไพโรจน์ ด้วงวิเศษ [1] ได้กล่าวว่า “ความเจริญด้านวัตถุและการแข่งขันในการดำเนินชีวิตเป็นไปอย่างรวดเร็ว ทำให้ผู้คนละเลยความใส่ใจและความเอื้ออาทรต่อกัน ส่งผลให้เกิดช่องว่างทางสังคมมากยิ่งขึ้น มรภ. สงขลา ตระหนักถึงการพัฒนานักศึกษาให้มีคุณลักษณะสอดคล้องกับอัตลักษณ์ เป็นคนดี มีทักษะชีวิต มีจิตสาธารณะ เพื่อให้ศึกษามีอุปนิสัยเป็นคนคิดดี ทำดีและพูดดี สามารถยืนหยัดอย่างมั่นคงในการทำความดีเพื่อตนเอง ครอบครัวและสังคม” และพงศ์เทพ เทพกาญจนา [2] ได้กล่าวว่า “การปฏิรูปหลักสูตรให้เรียนรู้เนื้อหาที่เหมาะสมและรู้จักวิธีการหาความรู้ทั้งสอนให้เด็กคิดวิเคราะห์เป็น ซึ่งตนเชื่อว่าหากครูสอนให้เด็กคิดวิเคราะห์เป็น ครูก็จะได้เรียนรู้สิ่งใหม่พร้อม ๆ กับเด็กในห้องเรียนด้วย รวมทั้งเรื่องการสอนคุณธรรมจริยธรรม จิตสำนึกประชาธิปไตย” อย่างไรก็ตามจากสภาพความเป็นจริงในสังคมไทยกลับปรากฏว่านักศึกษาส่วนใหญ่ใช้ชีวิตในลักษณะของปัจเจกชนให้ความสนใจกับเรื่องของตนเองไม่คำนึงถึงสังคมและสาธารณะ (ชาวฤทธิ์ สาสา 2547: 8) ทำให้จิตสำนึกทางสังคมของนักศึกษาไทยมีน้อยลงในส่วนที่เกี่ยวกับการรับรู้บทบาทสิทธิหน้าที่และพลเมือง การให้ความสนใจต่อสภาพบ้านเมือง การรับรู้ข่าวสาร วิพากษ์วิจารณ์ปัญหาที่เกิดขึ้นเพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาลังคด

อีกประการหนึ่ง Gardner [3] นักวิชาการด้านการศึกษาระดับมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด ผู้เขียนหนังสือชื่อ Five minds for the future เกี่ยวกับจิต 5 ประการประกอบไปด้วยจิตแห่งวิทยาการ (Disciplined mind) จิตแห่งการสังเคราะห์ (Synthesizing mind) จิตแห่งการสร้างสรรค์ (Creating mind) จิตแห่งความเคารพ (Respectful mind) และจิตแห่งคุณธรรม (Ethical mind) ได้ชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นที่บุคคลจะสามารถเอาตัวรอด และประสบความสำเร็จทั้งในด้านการงาน และการดำเนินชีวิตในโลกยุคศตวรรษที่ 21 ได้ต้องมีจิตสาธารณะทั้ง 5 ประการ ประกอบรวมอยู่ในตัวของคน ๆ นั้น นอกจากนี้ จิตสาธารณะทั้ง 5 ยังจะช่วยจรรโลงให้สังคมโลกในอนาคตเป็นสังคมที่น่าอยู่มากยิ่งขึ้น จึงมีความจำเป็นที่จะต้องสอดแทรกปลูกฝังคุณธรรม ด้านจิตสาธารณะ ในหลักสูตรการศึกษาอย่างชัดเจนเป็นรูปธรรมและอย่างต่อเนื่องโดยอาศัยเทคนิคต่าง ๆ ที่เหมาะสม ซึ่งจะส่งผลทำให้นักศึกษาผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตรงกับความคาดหวังของสังคม ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม (Moral development) ของ Kohlberg (1976, อ้างในภาพร ณ เชียงใหม่,) [4] ระดับมีจริยธรรม (Post-conventional level) แบ่งออกเป็น 2 ชั้นได้แก่ ชั้นที่ 5 การทำตามสัญญาสังคม (Social contract orientation) การกระทำถูกผิดขึ้นอยู่กับค่านิยมของสังคม ชั้นที่ 6 หลักการคุณธรรมที่เป็นสากล (Universal ethical principle orientation) ความรับผิดชอบส่วนบุคคลเกี่ยวข้องกับคุณธรรมที่เป็นสากล และหลักการทางจริยธรรม ดังที่ ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ [5] ได้กล่าวว่า “จิตสาธารณะเป็นการกระทำด้วยจิตวิญญาณที่มีความรัก ความห่วงใย ความเอื้ออาทรต่อคนอื่น และสังคมโดยรวม การมีคุณธรรมจริยธรรม และไม่กระทำการที่เสื่อมเสีย หรือเป็นปัญหาต่อสังคมประเทศชาติ การมีจิตที่คิดสร้างสรรค์เป็นบุคคลและมุ่งทำกรรมดีที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม”

หากสถาบันการศึกษามีส่วนร่วมในการปลูกฝังจริยธรรมด้านจิตสาธารณะให้กับนักศึกษา ระบบการศึกษาของประเทศไทยก็จะมีคุณค่าและมีทิศทางมากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงเลือกที่จะปลูกฝังจิตสาธารณะให้กับนักศึกษากลุ่มศึกษาด้วยการให้อ่านบทอ่านเกี่ยวกับจิตสาธารณะและเขียนบันทึก

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

นภาพร ณ เชียงใหม่ และคณะ [4] ได้ศึกษาเทคนิคการสอนคุณธรรมสำหรับนักศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มุ่งสำรวจความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ นักศึกษา และเจ้าหน้าที่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง จำนวน 1,139 คน โดยกำหนดปัจจัยที่เป็นตัวแปรในการวิจัยไว้ 3 ด้าน หนึ่งในปัจจัยดังกล่าวได้แก่เทคนิคการสอนแบบเป็นทางการโดยเป็นกระบวนการวิชาคุณธรรมเฉพาะ และการสอนแบบไม่เป็นทางการคือ การสอนสอดแทรกในทุกกระบวนการวิชา และการผ่านการฝึกอบรมการสอนคุณธรรมของอาจารย์ เนื้อหาการสอน และการจัดกิจกรรมคุณธรรมที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 2 ส่วน คือ 1. เนื้อหาคุณธรรมพื้นฐานของคนดี 10 ประการ 2. เนื้อหา การสอน และการจัดกิจกรรมด้านคุณธรรมที่ต้องการปลูกจิตสำนึกเฉพาะเรื่อง การศึกษาอาศัยวิธีวิจัยเชิงสำรวจ ใช้กระบวนการวิจัยแบบมีส่วนร่วม และใช้วิธีการ Participatory Rural Appraisal โดยใช้วิธีรวบรวมข้อมูล 3 วิธีคือ 1. การระดมสมอง 2. การสัมภาษณ์เชิงลึก 3. การใช้แบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างกำหนดจากจำนวนประชากรในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2546 รวมทั้งหมด 1,139 คน ผลการศึกษาสรุปได้ว่า เทคนิคการสอนคุณธรรม ส่วนใหญ่ใช้การสอนแทรกในชั้นเรียน และสอนแทรกในกิจกรรมมีมากที่สุด 63.1% ในส่วนที่เกี่ยวกับเทคนิคการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณธรรมของนักศึกษา ระดับมหาวิทยาลัยควรกำหนดนโยบาย การใช้เทคนิคการสอนคุณธรรม แบบไม่เป็นทางการโดยสอนแทรกในทุกวิชา และสอนผ่านกิจกรรม ระบุเป็นการบังคับหรือหน้าที่ของทุกคน และมีนโยบายที่ชัดเจน เรื่องบัณฑิตไทยในอุดมคติ

วรารักษ์ เชื้ออินทร์ และคณะ [6] ได้ศึกษาการสอนแบบบูรณาการคุณธรรม จริยธรรม สำหรับนักศึกษาแพทย์ชั้นปีที่ 5 มหาวิทยาลัยขอนแก่น และความรับผิดชอบ โดยแบ่งนักศึกษาออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มที่หนึ่งมีการสอนบูรณาการคุณธรรม จริยธรรมโดยกิจกรรมที่ใช้ คือ การสร้างความรัก และการมีสติ ส่วนกลุ่มที่สอง เป็นกลุ่มควบคุมสอนโดยวิธีปกติ ประเมินผลโดยการประเมินตนเอง การประเมินจากวิสัญญีพยาบาลเรื่องการตรงต่อเวลา และการถ่ายวิดีโอทัศนคติการปฏิบัติต่อหุ่นจำลอง ผลการศึกษาปรากฏว่า กลุ่มศึกษา นักศึกษาสนใจความ

แปลกใหม่ และเห็นว่าเหมาะสม และมาตรงเวลา 97.2% ส่วนกลุ่มควบคุมมาตรงเวลา 83.3% จากภาพวิทัศน์ของนักศึกษา นักศึกษาปฏิบัติต่อหุ่นอย่างนุ่มนวล ในขณะที่กลุ่มควบคุมปฏิบัติต่อหุ่นค่อนข้างรุนแรง สรุปได้ว่า การสอนแบบบูรณาการ คุณธรรม จริยธรรม ทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามที่คาดหวัง จึงสมควรนำมาใช้พัฒนาการเรียนการสอนต่อไป

มัลลิกา มติโก [7] ได้ศึกษาจิตสำนึกทางสังคมของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล ผลการศึกษาได้ชี้ให้เห็นถึงทัศนะของบัณฑิตในภาพรวมที่จะสามารถใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการทำความเข้าใจ ทัศนะการมองโลกและสังคมของบัณฑิต สามารถนำไปใช้ประกอบการจัดการเรียนการสอนในส่วนตัวเกี่ยวกับการเสริมสร้างจิตสำนึกที่ดีให้กับนักศึกษาเพื่อออกไปรับใช้สังคมได้จริง

บุญสืบ โสโสม [8] ได้ศึกษาการพัฒนาจิตสาธารณะและศักยภาพของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พระพุทธบาทสระบุรี ชั้นปีที่ 2 จำนวน 30 คน ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการมีการเปลี่ยนแปลงด้านการมีจิตสาธารณะที่ดีขึ้น และมีสมรรถนะด้านการเสริมสร้างสุขภาพผู้สูงอายุให้เป็นผู้สูงวัยที่มีพลัง

นริทธิ์ วัฒนภาส [9] ได้ศึกษาผลของกลุ่มจิตวิทยาการปรึกษา แนวโยนิโสมนสิการที่มีต่อการเพิ่มพูนจิตสำนึกสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยศิลปากร และปรากฏการณ์ทางจิตใจเกี่ยวกับพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะของนักศึกษาที่เข้ากลุ่ม กลุ่มตัวอย่าง เช่น นักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะศึกษาศาสตร์ จำนวน 32 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม และกลุ่มควบคุม 2 กลุ่ม แต่ละกลุ่มมีจำนวนนักศึกษา 8 คน ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษากลุ่มทดลองมีคะแนนพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และหลังการเข้ากลุ่มจิตวิทยา การปรึกษาแนวโยนิโสมนสิการ นักศึกษาเกิดการรู้จักคิดจากสัมพันธภาพที่ขยายความเข้าใจโลกและชีวิตตามจริง และมีพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะเพิ่มขึ้นในทุกด้าน

สรุปได้ว่า เทคนิคการสอนคุณธรรมส่วนใหญ่ใช้การสอนแทรกในชั้นเรียน รวมถึงการสอนผ่านกิจกรรมการสอนแบบบูรณาการคุณธรรม จริยธรรม ทำให้เกิดผล

สัมฤทธิ์ตามที่คาดหวัง และการวัดผลสัมฤทธิ์ในการสอน
คุณธรรมส่วนใหญ่ใช้วิธีประเมินผล โดยการสังเกต
พฤติกรรมและดูภาพรวมเมื่อจบ ภาคเรียน

3. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

3.1 เพื่อศึกษาและพัฒนานิทรรศการสำหรับการปลูกฝัง
จิตสาธารณะ

3.2 เพื่อประเมินผลการศึกษาจิตสาธารณะด้วยการ
การอ่านและการเขียนบันทึก

4. สมมติฐานการวิจัย

หลังการทดลอง นักศึกษากลุ่มศึกษามีระดับจิต
สาธารณะสูงกว่าก่อนการทดลอง

5. ขอบเขตการวิจัย

5.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษา
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ชั้นปีที่ 3 และ 4 นักศึกษากลุ่ม
ศึกษาและกลุ่มทดลองได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบ
กลุ่ม (Cluster random sampling) ทำการสุ่มตอน
(Section) โดยใช้การสุ่มตัวอย่างง่ายโดยการจับฉลาก

5.2 ขอบเขตเนื้อหาการปลูกฝังจิตสาธารณะ และ
การจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการปลูกจิตสาธารณะที่ศึกษา
ผู้วิจัยได้พัฒนาจากการทบทวนวรรณกรรมและให้
ผู้เชี่ยวชาญ 2 ท่านตรวจสอบความตรงของเนื้อหา
ประกอบไปด้วย

5.1.1 การช่วยเหลือผู้ประสบภัยธรรมชาติ

5.1.2 การช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาส หรือทุพพลภาพ

5.1.3 การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อม

5.1.4 การช่วยประหยัดพลังงานของสถานที่
ส่วนรวม

5.1.5 การช่วยกันรักษาสาธารณะสมบัติ

5.1.6 การพัฒนาคุณภาพชีวิต

5.1.7 การสืบสานศาสนาและศิลปวัฒนธรรม

5.1.8 การบริจาคอวัยวะหรือเลือด

5.1.9 การประกอบธุรกิจสีเขียว

6. วิธีการดำเนินงานวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้มีวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

6.1 ขั้นตอนการพัฒนาบทอ่านสั้น ๆ สำหรับการ
ปลูกฝังจิตสาธารณะ

6.1.1 ศึกษาและสำรวจขอบเขตเนื้อหาการ
ปลูกฝังจิตสาธารณะ

6.1.2 ศึกษาทฤษฎีพัฒนาทางคุณธรรม
จริยธรรม การปลูกฝังจริยธรรม และการปลูกฝังจิต
สาธารณะ

6.1.3 สำรวจบทความในหนังสือพิมพ์ นิตยสาร
ภาษาอังกฤษที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับจิตสาธารณะ หรือการ
จัดกิจกรรมปลูกฝังจิตสาธารณะ

6.1.4 คัดเลือกบทความและนำเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ
ตรวจสอบความเหมาะสม ชัดเจนของบทอ่าน และให้
เจ้าของภาษาตรวจสอบความถูกต้องทางภาษาอังกฤษ

6.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

6.2.1 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการมี
จิตสาธารณะก่อนและหลังการวิจัย ผู้วิจัยได้พัฒนาจาก
การทบทวนวรรณกรรมและให้ผู้เชี่ยวชาญ 2 ท่าน
ตรวจสอบความตรงของเนื้อหาเพื่อนำไปใช้กับกลุ่ม
ทดลอง (Pilot) ที่ใกล้เคียงกับประชากรในการศึกษา
หลังจากนั้นจึงนำมาประมาณค่าความเที่ยงโดยใช้ค่า
สัมประสิทธิ์ภายในของ Cronbach มีค่าเท่ากับ 0.86
ประกอบด้วยคำถาม จำนวน 13 ข้อ แบ่งการวัดข้อมูล
ได้เป็นหัวข้อ คือ

ข้อที่ 1 วัดภาวะคุณธรรม จริยธรรมของคนไทย

ข้อที่ 2 – 8 วัดการปลูกฝังจิตสาธารณะ ระดับ
อุดมศึกษา

ข้อที่ 9 – 12 วัดขอบเขตของจิตสาธารณะที่จะ
ปลูกฝังในการทำวิจัยครั้งนี้

ข้อที่ 13 วัดความสำคัญของการประกาศเกียรติคุณ
นักศึกษาที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมจิตสาธารณะ

6.2.2 บทอ่านเกี่ยวกับกิจกรรม โครงการ หรือ
การมีจิตสาธารณะ จำนวน 9 บทอ่าน ประกอบด้วย 9
ขอบเขต ได้แก่

1. การช่วยเหลือผู้ประสบภัยธรรมชาติ

2. การช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาส หรือทุพพลภาพ

3. การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

4. การช่วยประหยัดพลังงานของสถานที่

ส่วนรวม

5. การช่วยกันรักษาสาธารณะสมบัติ
6. การพัฒนาคุณภาพชีวิต
7. การสืบสานศาสนา และศิลปวัฒนธรรม
8. การบริจาคอวัยวะ หรือเลือด
9. การประกอบธุรกิจสีเขียว

6.2.3 คำถามสำหรับการสัมภาษณ์กลุ่ม จำนวน

5 ข้อ

ข้อที่ 1 ถามเกี่ยวกับความสำคัญของจิต
สาธารณะ ในส่วนที่ทำให้สังคมน่าอยู่ยิ่งขึ้น

ข้อที่ 2 ถามเกี่ยวกับเหตุผลที่นักศึกษา

จำเป็นต้องมีจิตสาธารณะ

ข้อที่ 3 ถามนักศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มี
ต่อการปลูกจิตสาธารณะโดยการ เขียน journals

ข้อที่ 4 ถามนักศึกษาเกี่ยวกับวิธีการที่เหมาะสม
ที่สุดสำหรับการปลูกฝังจิตสาธารณะให้กับนักศึกษา

ข้อที่ 5 ถามเกี่ยวกับขอบเขตของจิตสาธารณะที่
ควรปลูกฝังมากที่สุด

6.3 การทดลองและการเก็บรวบรวมข้อมูล

6.3.1 สัรราชขอขอบเขตเนื้อหาการปลูกฝังจิต
สาธารณะ และการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการปลูกฝังจิต
สาธารณะให้กับนักเรียนและนักศึกษา

6.3.2 คัดเลือกกลุ่มศึกษา และกลุ่มควบคุม
โดยคัดเลือกนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนกระบวนวิชา
001311 ประจำภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 –
2555 จำนวน 2 ตอน (Sections) ตอนละ 22 คน

6.3.3 นักศึกษากลุ่มศึกษาและกลุ่มควบคุมตอบ
แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีจิตสาธารณะ
จำนวน 13 ข้อ

6.3.4 นักศึกษากลุ่มศึกษาและกลุ่มควบคุมเขียน
journals ภาษาอังกฤษ ตามวันเวลาที่ระบุไว้ในตารางเรียน
ตารางสอน (Course schedule) นักศึกษาจะต้องเขียน 2
เรื่อง (Entry) สำหรับการส่ง journals แต่ละครั้ง กลุ่ม
ศึกษาอ่านบทอ่านเกี่ยวกับการปลูกฝังจิตสาธารณะ จำนวน
9 ครั้ง 9 ประเด็น แล้วเขียน journals มีความยาวไม่ต่ำกว่า
150 คำ แสดงทัศนะความคิดและความรู้สึกเกี่ยวกับบทอ่าน
แล้วส่งให้ผู้ทำวิจัยตรวจ 2 สัปดาห์ต่อ 1 ครั้ง ตามที่ระบุไว้

ในตารางการเรียนการสอน (Course schedule) นักศึกษา
กลุ่มควบคุม เขียน journals ภาษาอังกฤษ ตลอดภาค
เรียนเกี่ยวกับประเด็น เหตุการณ์ และเรื่องราวต่าง ๆ ใน
รูปแบบการเขียนที่อิสระ ตามเงื่อนไขของกระบวนวิชาซึ่ง
จะให้คะแนนการเขียน journals 5% เช่นกัน สำหรับกลุ่ม
ควบคุม ผู้ทำวิจัยจะทำการปลูกฝังจิตสาธารณะแบบเดิม
คือ ผู้สอนจะสอดแทรกจิตสาธารณะตามโอกาสที่เหมาะสม
ระหว่างการเรียนการสอน

6.3.5 สัมภาษณ์นักศึกษากลุ่มศึกษา และกลุ่ม
ควบคุมเกี่ยวกับการปลูกฝังจิตสาธารณะ การสัมภาษณ์
เป็นแบบสัมภาษณ์กลุ่ม กลุ่มละ 4 คน ประกอบด้วย 5
คำถาม ดังต่อไปนี้

1. จิตสาธารณะ ทำให้สังคมน่าอยู่ได้
อย่างไร ?

2. ทำไมนักศึกษาสมควรต้องมีจิต
สาธารณะ ?

3. นักศึกษาคิดอย่างไรเกี่ยวกับการ
ปลูกฝังจิตสาธารณะ โดยการเขียน journals?

4. นักศึกษาคิดว่า วิธีการใดสามารถ
ปลูกฝังจิตสาธารณะได้ดีที่สุด ?

5. จิตสาธารณะด้านใดที่ควรปลูกฝังมาก
ที่สุด ?

6.3.6 นักศึกษากลุ่มศึกษา และกลุ่มควบคุม
ตอบแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีจิต
สาธารณะหลังเสร็จสิ้นภาคเรียนและการทำวิจัย

6.3.7 รวบรวมข้อมูลที่ได้ทั้งหมดจาก
แบบสอบถาม จากการสัมภาษณ์กลุ่ม และจากการ
เขียน journals ของนักศึกษามาประมวลผลเพื่อศึกษา
ผลลัพธ์ที่ได้จากการทดลอง

6.3.8 สรุปวิเคราะห์ และอภิปรายผล

7. ผลการวิจัย

7.1 การเปรียบเทียบคะแนนการมีจิตสาธารณะ
ภายหลังเข้าร่วมกิจกรรมในชั้นเรียนของนักศึกษากลุ่ม
ศึกษา และกลุ่มควบคุม

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบคะแนนการมีจิต
สาธารณะระหว่างกลุ่มศึกษาที่ได้รับการ
ปลูกฝังจริยธรรมด้วยการเขียนประเด็น
เกี่ยวกับจิตสาธารณะในชั้นเรียนกับกลุ่ม
ควบคุมที่มีกิจกรรมการเรียนแบบปกติ

กลุ่มนักศึกษา	n	ค่าเฉลี่ย	S.D.	t	P-value
-ไม่ได้รับการปลูกฝัง จริยธรรมด้วยการ เขียน journals ประเด็นเกี่ยวกับจิต สาธารณะในชั้นเรียน	22	56.50	3.58	1.37	.18
-มีกิจกรรมการเรียน แบบปกติ เขียน journals เกี่ยวกับ ประเด็นทั่วไป	23	55.04	3.57		

จากตารางที่ 1 พบว่าคะแนนการมีจิตสาธารณะ
ระหว่างกลุ่มศึกษาที่ได้รับการปลูกฝัง จริยธรรมด้วยการ
เขียน journals ประเด็นเกี่ยวกับจิตสาธารณะในชั้น
เรียนกับกลุ่มควบคุมที่มีกิจกรรมการเรียนแบบปกติ ไม่
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

7.2 การเปรียบเทียบคะแนนการมีจิตสาธารณะก่อน
(Pre-test) และภายหลัง (Post-test) เข้าร่วมกิจกรรมใน
ชั้นเรียนของทั้งกลุ่มศึกษาและกลุ่มควบคุม

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบคะแนนการมีจิต

สาธารณะของกลุ่มศึกษา ก่อน (Pre-test)
และหลัง (Post-test) ที่ได้รับการปลูกฝัง
จริยธรรมในชั้นเรียนด้วยการเขียน journals
ประเด็นเกี่ยวกับจิตสาธารณะ

การวัดการมี จิตสาธารณะ ในกลุ่มศึกษา	n	ค่าเฉลี่ย	ความ แตกต่าง ของค่าเฉลี่ย	S _d	t	P-value
ก่อนการเรียน	22	53.14	-3.51	3.51	-4.492	.00
หลังการเรียน	22	56.50				

จากตารางที่ 2 พบว่าคะแนนการมีจิตสาธารณะของ
นักศึกษาในกลุ่มศึกษาที่ได้รับการปลูกฝังจิตสาธารณะ
ในชั้นเรียนด้วยการเขียน journals ประเด็นเกี่ยวกับ
จริยธรรมก่อนและหลังการเรียนการสอนมีความ
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดย
พบว่าคะแนนการมีจิตสาธารณะเพิ่มขึ้นภายหลังจาก

การเรียนการสอน ค่าเฉลี่ยความแตกต่างระหว่างก่อน
และหลังคือ 3.51 (ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของค่าเฉลี่ย
ความแตกต่างเท่ากับ 3.51)

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบคะแนนการมีจิตสาธารณะ
ของกลุ่มควบคุมก่อน (Pre-test) และหลัง
(Post-test) การเรียนแบบปกติ จากการ
เขียนประเด็นเกี่ยวกับจิตสาธารณะ

การวัดการมี จิตสาธารณะ ในกลุ่ม ควบคุม	n	ค่าเฉลี่ย	ความ แตกต่าง ของค่าเฉลี่ย	S _d	t	P-value
ก่อนการเรียน	23	53.74	-1.30	3.83	-1.633	.117
หลังการเรียน	23	55.04				

จากตารางที่ 3 พบว่าก่อนและหลังการเรียนคะแนน
การมีจิตสาธารณะของนักศึกษาในกลุ่มควบคุมที่ได้รับการ
เรียนการสอนแบบปกติไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคือ 1.30 (ค่าเบี่ยงเบน
มาตรฐานของค่าเฉลี่ยความแตกต่างเท่ากับ 3.83)

โดยภาพรวม สามารถสรุปได้ว่า นักศึกษากลุ่มศึกษา
แสดงความรู้สึกและทัศนคติเกี่ยวกับการมีจิตสาธารณะได้
อย่างชัดเจนจากการส่ง journals รวมทั้งหมด 9 ครั้งตลอด
ภาคเรียน นอกจากนี้ยังสามารถสรุปได้อีกว่า การปลูกฝัง
การมีจิตสาธารณะให้กับนักศึกษาโดยการเขียน journals
ประเด็นเกี่ยวกับจริยธรรมด้านจิตสาธารณะเป็นวิธีการ
ปลูกฝังที่มีประสิทธิภาพในระดับหนึ่ง

7.3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความรู้ ความเข้าใจและ
พฤติกรรมการแสดงออกเกี่ยวกับจิตสาธารณะของนักศึกษา
กลุ่มศึกษาและกลุ่มควบคุมจากการสัมภาษณ์กลุ่ม
การสัมภาษณ์กลุ่ม นักศึกษากลุ่มควบคุมและกลุ่ม
ศึกษา โดยแบ่งเป็นกลุ่มละ 4 คน หลังจากนั้น จึงถาม
คำถามเกี่ยวกับจิตสาธารณะ 5 คำถาม ดังที่ได้กล่าวไว้
ข้างต้น

ผลการสัมภาษณ์ชี้ให้เห็นว่า การปลูกฝังจิตสาธารณะ
ให้กับนักศึกษาด้วยการเขียน journals เกี่ยวกับประเด็น
จริยธรรม ด้านจิตสาธารณะ 9 ประเด็น ตลอดภาคเรียน
เป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพ เพราะมีผลทำให้ นักศึกษามี
ความรู้ ความเข้าใจ และมีพฤติกรรมการแสดงออกอย่างมี
นัยสำคัญในหลายประเด็นดังต่อไปนี้

1. นักศึกษากลุ่มศึกษาสามารถระบุประเด็นจิต
 ธารณะได้อย่างชัดเจนเป็นรูปธรรม
2. นักศึกษากลุ่มศึกษายอมรับว่าการเขียน journals
 เป็นวิธีการปลูกฝัง จิตสาธารณะให้กับนักศึกษาได้
3. การสัมภาษณ์กลุ่มชี้ให้เห็นว่า นักศึกษากลุ่ม
 ศึกษาและกลุ่มควบคุมจะมี ทัศนะเกี่ยวกับการบันทึก
 เนื้อหา กิจกรรมด้านจิตสาธารณะที่แตกต่างกัน กล่าวคือ
 นักศึกษากลุ่มควบคุมมีทัศนะว่าการเขียน journals คือ
 การบันทึกกิจกรรมจิตสาธารณะที่ได้กระทำเอง ในขณะที่
 นักศึกษากลุ่มศึกษามีทัศนะว่า การเขียน journals คือการ
 บันทึกกิจกรรมจิตสาธารณะของบุคคลอื่น เพราะได้อ่าน
 บทความเกี่ยวกับประเด็นจิตสาธารณะ 9 บทความ 9
 ประเด็นที่แตกต่างกัน
4. อย่างไรก็ตาม การสัมภาษณ์กลุ่มชี้ให้เห็นว่า
 นักศึกษา กลุ่มศึกษา และ กลุ่มควบคุม มีความรู้ ความ
 เข้าใจ เกี่ยวกับจิตสาธารณะที่ตรงกันในประเด็นดังต่อไปนี้
 1. จิตสาธารณะเป็นเรื่องของส่วนรวม (ของทุกคน)
 2. จิตสาธารณะ หมายถึง การช่วยเหลือกัน
 3. จิตสาธารณะ ช่วยลดปัญหาสังคม

8. อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้สามารถอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ
 ในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

8.1 หลังการทดลอง สามารถสรุปผลการวิจัยได้ว่า
 คะแนนการมีจิตสาธารณะของนักศึกษากลุ่มศึกษาและ
 กลุ่มควบคุมไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง
 สถิติ อย่างไรก็ตามหลังการทดลอง คะแนนการมีจิต
 ธารณะของนักศึกษากลุ่มศึกษามีความแตกต่างจาก
 คะแนนก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
 .01 ในส่วนที่เกี่ยวกับการสัมภาษณ์กลุ่ม นักศึกษากลุ่ม
 ศึกษาสามารถระบุประเด็นจิตสาธารณะได้อย่างชัดเจน
 เป็นรูปธรรมและยอมรับว่าการเขียน journals เป็นวิธีการ
 หนึ่งที่จะช่วยปลูกฝังจิตสาธารณะให้กับนักศึกษาได้
 หลังจากทีนักศึกษาได้อ่านบทความและมีความรู้ความเข้าใจ
 เกี่ยวกับกิจกรรมจิตสาธารณะ ทั้งนี้ด้วยเหตุผลที่ว่า การ
 ปลูกฝังจิตสาธารณะ จะต้องให้ความสำคัญทั้ง 3 มิติ คือ
 มิติพฤติกรรม คือการกระทำที่ถูกต้อง มิติทางจิตใจ คือ
 ความภาคภูมิใจที่ได้ทำในสิ่งที่ถูกต้อง และมิติปัญญา คือ

การเข้าใจในความหมายที่แท้จริงของสิ่งที่ตนทำ จึงจะทำ
 ให้นักุคคลเกิดจิตสาธารณะที่ยั่งยืน (ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์,
 2553: 93) [5] ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ทาง
 สังคม (Social cognitive learning theory) ของ
 Bandura [10] ยังสามารถสรุปได้อีกว่า ก่อนและหลังการ
 เรียน คะแนนการมีจิตสาธารณะของนักศึกษากลุ่มควบคุม
 ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ด้วยเหตุนี้ การ
 ปลูกฝังจิตสาธารณะให้กับผู้เรียนส่วนใหญ่จะยึดหลักการ
 ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมทางปัญญาเป็นหลักเพราะการที่
 บุคคลเข้าใจความหมายที่แท้จริงของสิ่งที่ตนกระทำจะทำ
 ให้นักุคคลดังกล่าวมีจิตสาธารณะที่คงทน

8.2 การปลูกฝังจิตสาธารณะให้กับนักศึกษา โดยการ
 ให้นักศึกษาอ่านบทความเกี่ยวกับจิตสาธารณะแล้วเขียน
 journals เพื่อแสดงความรู้สึกและทัศนะสามารถปลูกฝัง
 จิตสาธารณะให้กับนักศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพซึ่งตรง
 กับสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้ กล่าวคือหลังการทดลอง นักศึกษา
 กลุ่มศึกษามีระดับจิตสำนึกสาธารณะสูงกว่าก่อนการ
 ทดลอง ซึ่งหมายความว่าผลจากแบบสอบถามก่อนและ
 หลังการทดลองเกี่ยวกับการมีจิตสาธารณะ นักศึกษากลุ่ม
 ศึกษาจะมีคะแนนการมีจิตสาธารณะสูงกว่าก่อนการทดลอง
 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ค่าเฉลี่ยก่อนและหลังคือ 3.51

สำหรับนักศึกษากลุ่มควบคุม พบว่าคะแนนการมีจิต
 ธารณะก่อนและหลังการทดลองไม่มีความแตกต่างกัน
 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ค่าเฉลี่ยก่อนและหลังการเรียน
 ปกติ คือ 1.30 เพราะไม่ได้รับการปลูกฝังจิตสาธารณะ
 อย่างเป็นทางการจากการอ่านบทความเกี่ยวกับจิต
 ธารณะ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีของ Coopersmith [11]
 ที่ได้กล่าวว่า การศึกษาเป็นปัจจัยภายนอกที่จะส่งผลให้
 เกิดจิตสำนึกสาธารณะต่อผู้เรียน นอกจากนี้ ยังสอดคล้อง
 กับทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของ Kohlberg [4] ที่ได้
 เสนอว่า เราสามารถส่งเสริมให้บุคคลมีพัฒนาการระดับ
 จริยธรรมให้สูงกว่าเดิมได้โดยการเรียนรู้จากผู้อื่น ประการ
 สุดท้าย ดวงเดือน พันธุมนาวิณ [12] ได้กล่าวว่า การ
 ปลูกฝังสอดแทรกจิตสาธารณะในชั้นเรียนทำให้ผู้เรียนมี
 ระดับจิตสาธารณะเพิ่มขึ้น

อย่างไรก็ตาม ผลจากแบบสอบถามก่อนและหลังการ
 ทดลองเกี่ยวกับการมีจิตสาธารณะ พบว่าก่อนการทดลอง
 คะแนนการมีจิตสาธารณะของนักศึกษากลุ่มควบคุม

(ค่าเฉลี่ย 53.74) สูงกว่านักศึกษากลุ่มศึกษา (ค่าเฉลี่ย 53.14) ภายหลังจากทดลองพบว่าคะแนนการมีจิตสาธาณะของนักศึกษากลุ่มศึกษามีระดับที่สูงขึ้น (ค่าเฉลี่ย 56.50) อย่างเห็นได้ชัด คะแนนการมีจิตสาธาณะของนักศึกษากลุ่มควบคุม (ค่าเฉลี่ย 55.04)

จิตสาธาณะเมื่อเกิดขึ้นมาแล้วจะต้องกระทำซ้ำเสมอ เพื่อป้องกันการเลือนหาย หรือเปลี่ยนแปลงให้จิตสำนึกมีความคงทน (มัลลิกา มัติโก, 2541, อังโน ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์, 2553) และการเรียนการสอนจิตสาธาณะจะต้องกระทำซ้ำ ๆ เพื่อเน้นย้ำและป้องกันการเลือนหาย หรือเปลี่ยนแปลงให้จิตสำนึกมีความคงทน โดยต้องมีการเสริมแรงจากสถาบันต่าง ๆ หรือทางสังคม (ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์, 2553: 97) [5]

นอกจากนี้ จากการที่นักศึกษากลุ่มศึกษาได้อ่านบทอ่านเกี่ยวกับจิตสาธาณะ 9 ประเด็นแล้วเขียน journals แสดงความรู้สึกหรือทัศนะเกี่ยวกับประเด็นที่ได้อ่าน สามารถสรุปได้ว่า นักศึกษากลุ่มศึกษาแสดงความรู้สึกและทัศนะเกี่ยวกับการมีจิตสาธาณะ 9 ประเด็นได้อย่างชัดเจน เป็นรูปธรรม สอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social cognitive learning theory) ของ Bandura [10] ที่เน้นความสำคัญของการเรียนรู้จากต้นแบบ การเลียนแบบพฤติกรรมของบุคคลที่ได้รับการศรัทธาผ่านประสบการณ์ทางอ้อม โดยการสังเกต อ่าน ฟัง การบอกเล่า สิ่งที่เกิดกับผู้อื่น ทำให้นักเรียนรู้อย่างกว้างขวางชัดเจน เป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นโดยอินทรีย์ ไม่ต้องทำเอง (Not trial learning) เพราะเรียนรู้โดยไม่ต้องเข้าร่วมทำกิจกรรม จากการส่ง journals 9 ครั้ง ตลอดภาคเรียน (เขียนเกี่ยวกับจิตสาธาณะ 100%) ในขณะที่นักศึกษากลุ่มควบคุม ไม่ปรากฏว่ามีนักศึกษาเขียนแสดงความรู้สึกและทัศนะเกี่ยวกับจิตสาธาณะ (ไม่เขียนเกี่ยวกับจิตสาธาณะ 100%)

ประการสุดท้าย ผลการสัมภาษณ์กลุ่มนักศึกษากลุ่มศึกษาและกลุ่มควบคุม สามารถอภิปรายความรู้ความเข้าใจของนักศึกษาทั้งสองกลุ่มเกี่ยวกับการมีจิตสาธาณะ โดยอ้างอิงคำถาม 5 ข้อจากการสัมภาษณ์กลุ่มได้ดังต่อไปนี้ ประการแรก นักศึกษามีทัศนะว่า จิตสาธาณะทำให้สังคมน่าอยู่เพราะจิตสาธาณะหมายถึงการเสียสละช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ในสังคม ประการที่สอง

สามารถสรุปได้ว่าการมีจิตสาธาณะของนักศึกษาจะช่วยลดความเป็นปัจเจกชนลง ทำให้นักศึกษามีส่วนร่วมในสังคมและเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีจิตใจเอื้ออาทร ประการที่สาม จากคำตอบของนักศึกษาทั้งสองกลุ่ม สามารถสรุปได้ว่านักศึกษาทั้งสองกลุ่มมีทัศนะที่แตกต่างกันเกี่ยวกับการปลูกฝังจิตสาธาณะโดยการเขียน journals กล่าวคือนักศึกษากลุ่มศึกษามีทัศนะว่า การปลูกฝังจิตสาธาณะโดยการเขียน journals จะช่วยกระตุ้นให้นักศึกษาเกิดแรงจูงใจและพิจารณาที่จะกระทำตามบุคคล (Bandura) [9] หรือองค์กรตัวอย่างเกี่ยวกับจิตสาธาณะจากบทอ่านที่ได้รับการปลูกฝัง ในขณะที่นักศึกษากลุ่มควบคุมมีทัศนะว่าการปลูกฝังจิตสาธาณะโดยการเขียน journals เป็นการกระทำที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมของตนเอง มิใช่เขียนบันทึกการกระทำของบุคคลอื่น ประการที่สี่ สามารถสรุปได้ว่านักศึกษาทั้งสองกลุ่มมีทัศนะที่แตกต่างกันเกี่ยวกับวิธีการปลูกฝังจิตสาธาณะที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด กล่าวคือนักศึกษากลุ่มศึกษามีทัศนะว่า วิธีการปลูกฝังจิตสาธาณะที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดได้แก่ การที่ทุกคนช่วยกันทำเป็นตัวอย่างเพื่อไม่ให้เกิดความรู้สึกแปลกแยก การสอดแทรกจิตสาธาณะในชั้นเรียน การจัดกิจกรรมปลูกฝังจิตสาธาณะ ตลอดจนการปลูกฝังจิตสาธาณะผ่านสื่อมวลชน ในขณะที่นักศึกษากลุ่มควบคุมมีทัศนะว่าการปลูกฝังจิตสาธาณะที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดได้แก่ การกระทำเป็นตัวอย่างของอาจารย์ การทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม การอบรมสั่งสอนจากบุคคลใกล้ชิดและครอบครัว ประการสุดท้าย สามารถสรุปได้ว่านักศึกษาทั้งสองกลุ่มมีทัศนะที่แตกต่างกันในประเด็นดังกล่าวข้างต้น กล่าวคือนักศึกษากลุ่มศึกษาสามารถระบุประเด็นจิตสาธาณะที่ควรปลูกฝังได้อย่างชัดเจน เป็นรูปธรรม ในขณะที่นักศึกษากลุ่มควบคุมไม่สามารถระบุประเด็นที่ชัดเจนของจิตสาธาณะที่ควรได้รับการปลูกฝังให้กับนักศึกษา โดยภาพรวม จากผลการสัมภาษณ์นักศึกษากลุ่มทั้งสอง สามารถสรุปได้ว่า การปลูกฝังจิตสาธาณะให้กับนักศึกษาด้วยการเขียน journals เกี่ยวกับประเด็นจริยธรรมด้านจิตสาธาณะ 9 ประเด็น ตลอดภาคเรียน เป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพ เพราะหลังการทดลอง นักศึกษาทั้งสองกลุ่ม มีความรู้

ความเข้าใจ และทัศนคติที่ถูกต้องชัดเจนเกี่ยวกับการมีจิต
 สาธารณะอย่างมีนัยสำคัญดังกล่าวข้างต้น

ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของนภาพร ณ
 เชียงใหม่ [4] และ วราภรณ์ เชื้ออินทร์ [5] ที่ได้ชี้ให้เห็นว่า
 เทคนิคการสอนคุณธรรมส่วนใหญ่ใช้การสอนแทรกใน
 ชั้นเรียน รวมถึงการสอนผ่านกิจกรรมการสอนแบบ
 บูรณาการ คุณธรรม จริยธรรม ทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์
 ตามที่คาดหวัง และการวัดผลสัมฤทธิ์ในการสอนคุณธรรม
 ส่วนใหญ่ใช้วิธีประเมินผล โดยการสังเกตพฤติกรรมและค
 ุภาพรวมเมื่อจบภาคเรียน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ
 งานวิจัยของ กัลยกร วรกุลลัญญานีย์ [13] ที่ได้ทำการวิจัย
 เรื่อง การรับรู้ พฤติกรรม ที่มีต่อจิตสำนึกสาธารณะและ
 การสื่อสารการตลาดที่มีประสิทธิผลต่อการมีส่วนร่วมใน
 กิจกรรมที่เกี่ยวกับจิตสำนึกสาธารณะของเยาวชน
 ผลการวิจัยพบว่า การสร้างจิตสำนึกสาธารณะแก่เยาวชน
 นั้นเป็นหน้าที่ของทุกคน เริ่มตั้งแต่การอบรมเลี้ยงดูจาก
 พ่อแม่ และการเรียนที่โรงเรียน นอกจากนี้ สุภัทรา ภูษิต
 รัตน์วาลี [14] ได้ศึกษาปัจจัยและกระบวนการที่เอื้อต่อ
 การพัฒนาจิตสำนึกต่อสังคมของนิสิตจุฬาลงกรณ์
 มหาวิทยาลัย ผลการศึกษาพบว่า การพัฒนาจิตสำนึก
 สาธารณะของเยาวชนนั้น ต้องได้รับความร่วมมือจาก
 สถาบันครอบครัวและสถาบันการศึกษา ประการสุดท้าย
 อริสา สุขสม [15] ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาจิตสำนึก
 สาธารณะเพื่อชุมชน ผลการศึกษาได้ชี้ให้เห็นว่า
 สถาบันการศึกษาย่อมสามารถร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการ
 พัฒนาจิตสำนึกสาธารณะให้แก่เยาวชนได้

9. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ควรศึกษาวิธีการที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดสำหรับการ
 ปลูกฝังจิตสาธารณะให้กับผู้เรียนระดับอุดมศึกษา
2. ควรศึกษาวิธีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและ
 ทัศนคติของผู้สอนระดับอุดมศึกษา เมื่อต้องปลูกฝังจิต
 สาธารณะให้กับผู้เรียนในหลักสูตร หรือในห้องเรียน
3. ควรศึกษาผลของการปลูกฝังจิตสาธารณะให้ กับ
 นักศึกษาระดับอุดมศึกษาในรายวิชาเขียนภาษาไทย
 และรายวิชาเขียนของนักศึกษารายวิชาเอกภาษาอังกฤษ

10. เอกสารอ้างอิง

- [1] มรก. สงขลาบั้นแก่นนำจิตอาสา. ข่าวสด
 15 ม.ค. 56 น. 23
- [2] ชัดโรตแมป ศส. ปี 56-58 ไร่ห้าฯ. มติชน
 16 ม.ค. 56 น. 22
- [3] Gardner, Howard. (2006). **Five Minds for the
 Future**. United States of America: Harvard
 Business School Publishing.
- [4] นภาพร ณ เชียงใหม่, วันเพ็ญ บุญยืน และ เดชา
 พริงลำภู. (2547). รายงานการวิจัย เทคนิคการ
 สอนคุณธรรมสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัย
 เชียงใหม่: เชียงใหม่.
- [5] ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2553). สอนเด็กให้มีจิต
 สาธารณะ. กรุงเทพฯ: วี พรินท์.
- [6] วราภรณ์ เชื้ออินทร์, สรรชัย ชีรพงศ์ภักดี, เดือนเพ็ญ
 ท่อรัตนเรือง และ ปิยะพร บุญแสงเจริญ. (2547).
 รายงานการวิจัย เรื่องการสอนแบบบูรณาการ
 คุณธรรม จริยธรรม สำหรับ นักศึกษาแพทย์
 ชั้นปีที่ 5: ขอนแก่น.
- [7] มัลลิกา มัติโก. (2541). จิตสำนึกทางสังคมของ
 นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล.
 มหาวิทยาลัยมหิดล.
- [8] บุญสืบ โสสม. (2553). การพัฒนาจิตสาธารณะ
 และศักยภาพของนักศึกษาพยาบาล. วิทยาลัย
 พยาบาลราชชนนีพระพุทธบาท.
- [9] นิรุทธ์ วัฒนโภาส. (2553). ผลของการให้
 การศึกษาแนวนิโสมนสิการที่มีผลต่อการ
 เพิ่มพูนจิตสำนึกสาธารณะของนักศึกษา
 มหาวิทยาลัยศิลปากร. วิทยาลัยศิลปากร.
- [10] Bandura, A. **Social Learning Theory**.
 Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice –
 Hall.
- [11] Coopersmith, S. (1981). **The Antecedents of
 Self-esteem**. Palo Alto, California: Consulting
 Psychologist Press.

- [12] ดวงเดือน พันธมนานวิน. (2539). **ทฤษฎีต้นไม้จริยธรรม การวิจัยและการพัฒนาบุคคล.** โครงการส่งเสริมเอกสารวิชาการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. อัดสำเนา.
- [13] กัลยากร วรกุลลัญญานีย์. (2551). **การรับรู้พฤติกรรมที่มีต่อจิตสำนึกสาธารณะและ การสื่อสารการตลาดที่มีประสิทธิภาพต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับจิตสำนึกสาธารณะของเยาวชน.** กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- [14] สุภัทรา ภูมิรัตน์วาลี. (2547). **ปัจจัยและผลกระบวนการที่เอื้อต่อการพัฒนาจิตสำนึกต่อสังคมของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย** คุรุศาสตร์มหบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [15] อริสา สุขสม. (2555). **การพัฒนาจิตสำนึกสาธารณะเพื่อชุมชน.** สืบค้น 11 กันยายน 2555. <http://rc.nida.ac.th/การพัฒนาจิตสำนึกสาธารณะเพื่อชุมชน...โดย%20อ.อริสา%20%20สุขสม.pdf>